

Aaltjeswaardplantschema 2006

	Cysteaaltjes					Wortelknobbelaaltjes				Wortellesiaaltjes		Stengel-aaltjes		Vrijlevende wortelaaltjes					Virus	Grondsoort		
	<i>Globodera rostochiensis</i> / <i>G. pallida</i> Aardappelcysteaaltje	<i>Heterodera schachtii</i> Witte biencysteaaltje	<i>Heterodera betae</i> Gele biencysteaaltje	<i>Heterodera avenae</i> Havercysteaaltje	<i>Heterodera trifolii</i> f. <i>sp. trifolium</i> Klavercysteaaltje	<i>Meloidogyne hapla</i> Noordelijk wortelknobbelaaltje	<i>Meloidogyne naasi</i> Graswortelknobbelaaltje	<i>Meloidogyne chitwoodi</i> Matswortelknobbelaaltje	<i>Meloidogyne fallax</i> Bedrieglijk matswortelknobbelaaltje	<i>Pratylenchus penetrans</i> Wortellesiaaltje	<i>Pratylenchus crenatus</i> Graanwortellesiaaltje	<i>Ditylenchus dipsaci</i> Stengelaaltje	<i>Ditylenchus destructor</i> Destruktoraaltje	<i>Tylencharhynchus dubius</i>	<i>Rotylenchus uniformis</i>	<i>Trichodorus primitivus</i> Trichodorus primitivus	<i>Trichodorus similis</i> Trichodorus similis	<i>Paratrichodorus pachydermus</i> Paratrichodorus pachydermus	<i>Paratrichodorus teres</i> Paratrichodorus teres		<i>Tabaksrattelvirus</i> Tabaksrattelvirus	
Grondsoort	Z D K ZV	Z D K ZV	Z D	Z D ZV	Z D K ZV	Z D	Z D ZV	Z D	Z	Z D ZV	Z D ZV	Z D K ZV	Z D K ZV	Z	Z	Z D ZV	Z D ZV	Z D ZV	Z D ZV	Grondsoort		
akkerbouwgewassen	Aardappel	●●● R	-	-	-	●●●	-	●●●	●●●	●●●	●	●●●	●●●	●	●●●	●	●●●	●	●●●	●●●	Aardappel	
	Suikerbiet	-	●●● R	●●●	-	●●●	-	●●●	●●●	●	●●●	-	-	●	●●●	●	●●●	●	●●●	●●●	Suikerbiet	
	Uit	-	-	-	-	-	-	-	-	●	●●●	?	●●●	-	?	?	●●●	●	●●●	●●●	Uit	
	Mais	-	-	-	-	-	-	-	-	●	●●●	-	-	●●●	?	●●●	●	●●●	●	●●●	●●●	Mais
	Wintertarwe	-	-	-	●●●	-	-	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	-	-	●●●	●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Wintertarwe
	Zomertarwe	-	-	-	●●●	-	-	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	-	-	●●●	●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Zomertarwe
	Wintergerst	-	-	-	●●●	-	-	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	-	-	●●●	●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Wintergerst
	Zomergerst	-	-	-	●●●	-	-	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	-	-	●●●	●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Zomergerst
	Rogge	-	-	-	●●●	-	-	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	-	-	●●●	●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Rogge
	Haver	-	-	-	●●●	-	-	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	-	-	●●●	●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Haver
	Triticale	-	-	-	●●●	-	-	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	-	-	●●●	●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Triticale
	Luzerne	-	-	-	-	?	●●●	?	-	?	●●●	●	●●●	-	?	?	●	●●●	●	●●●	●●●	Luzerne
	Vlas	-	-	-	-	-	●●●	-	-	?	?	?	-	-	?	?	●	●●●	●	●●●	●●●	Vlas
	Winterkoolzaad	-	●●●	?	-	-	●●●	-	?	?	?	?	-	-	?	?	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Winterkoolzaad
	Zomerkoolzaad	-	●●●	●●●	-	-	●●●	-	?	?	?	?	-	-	?	?	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Zomerkoolzaad
Hennep	-	-	-	-	-	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Hennep	
Cichorei	-	-	-	-	-	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Cichorei	
akkerbouwmatig geteelde groenten	Aardbei	-	-	-	-	●●● R	-	-	●●● R	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Aardbei	
	Erwt (conserven)	-	-	-	-	●●●	-	-	●●●	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Erwt (conserven)
	Stamslaboon	-	-	-	-	●●●	-	-	●●●	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Stamslaboon
	Veld-/tuintuinaal	-	-	-	-	●●●	-	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Veld-/tuintuinaal
	Spinazie	-	●●●	●●●	-	●●●	-	-	●●●	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Spinazie
	Peen	-	-	-	-	●●●	-	●●●	●●●	●●●	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Peen
	Schorseneer	-	-	-	-	●●●	-	●●●	●●●	●●●	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Schorseneer
	Witlof	-	-	-	-	●●●	-	-	●●●	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Witlof
	Koolsoorten	-	●●●	●●●	?	?	●●●	-	●●●	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Koolsoorten
	Prei	-	-	-	-	●●●	-	●●●	●●●	●●●	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Prei
Rode biet	-	●●●	●●●	-	-	●●●	-	●●●	●●●	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Rode biet	
bloembollen	Dahlia	-	-	-	-	●	-	●●● R	●●● R	-	-	●●●	-	?	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Dahlia	
	Gladiol	-	-	-	-	●●●	-	●●● R	●●● R	?	-	●●●	-	?	●●●	●●●	-	-	-	?	Gladiol	
	Lelie	-	-	-	-	●●●	-	●●●	●●●	?	-	●●●	-	?	●●●	●●●	-	-	-	?	Lelie	
	Tulp	-	-	-	-	●●●	-	●●●	●●●	?	-	●●●	-	?	●●●	●●●	-	-	-	?	Tulp	
	Narcis	-	-	-	-	●●●	-	●●●	●●●	?	-	●●●	-	?	●●●	●●●	-	-	-	?	Narcis	
	Krokus	-	-	-	-	●●●	-	●●●	●●●	?	?	●●● R	●●●	?	?	?	?	?	?	?	?	Krokus
	Hyacint	-	-	-	-	●●●	-	●●●	●●●	?	?	●●●	●●●	?	?	?	?	?	?	?	?	Hyacint
Iris	-	-	-	-	●●●	-	●●●	●●●	?	?	●●●	●●●	?	?	?	?	?	?	?	?	Iris	
groenbemesting herfstbraak	Bladrammenas	-	-	-	-	●●●	-	● R	● R	●●●	?	?	-	?	?	●●●	●●●	●●●	●●●	-	Bladrammenas	
	Gele mosterd	-	-	-	-	●●●	-	● R	● R	●●●	?	?	-	?	?	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Gele mosterd	
	Engels raaigras	-	-	-	-	●●●	-	●●●	●●●	● R	●●●	?	-	?	?	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Engels raaigras	
	Italiaans raaigras	-	-	-	-	●●●	-	●●●	●●●	● R	●●●	?	-	?	?	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Italiaans raaigras	
	Rogge	-	-	-	-	●●●	-	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	-	-	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Rogge	
	Klaver	-	-	-	-	●●● R	-	●●● R	●●●	●●●	●●●	●●●	-	-	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	Klaver	
Facelia	-	-	-	-	?	-	●●●	●●●	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Facelia	

Legenda Vermeerdering

?	onbekend
A	actieve afname
-	niet
●	weinig
●●	matig
●●●	sterk
R	rasafhankelijk

Legenda Schade

●	onbekend
●	niet
●●	weinig
●●●	matig
●●●●	sterk

Grondsoort

Z	zand
D	dal
K	klei
ZV	zavel

Gebruiksaanwijzing Aaltjeswaardplantschema 2006

Aaltjes zijn er altijd

In elk bouwplan komen aaltjes voor. Met een 'grondonderzoek aaltjes' weet u met welke soort aaltje u te maken heeft en of dit soort schadelijk is voor uw gewassen. U kunt schadelijke aaltjes echter ook in uw gewassen waarnemen aan de wortels of het product. Zijn de soorten bekend, dan is met dit aaltjeswaardplantschema een goede gewaskeuze te maken of een passende groenbemester op te zoeken.

Hoogste vermeerdering als uitgangspunt

Het aaltjeswaardplantschema geeft een overzicht van de aaltjessoorten per gewas met hun vermeerdering en de schade aan het gewas. Neem daarom de maximale vermeerdering als uitgangspunt.

Actieve afname bevorderen

De vermeerdering van aaltjes is uitgedrukt in stippen, een 'min'-streepje en een 'A'. De schadegevoeligheid is weergegeven in kleuren.

Legenda Vermeerdering	
?	onbekend
A	actieve afname
-	niet
•	weinig
••	matig
•••	sterk
R	rasafhankelijk

Legenda Schade	
	onbekend
	niet
5-15%	weinig
15-33%	matig
> 33%	sterk

Bij 3 stippen is de vermeerdering het grootst. Bij een 'A' is sprake van een actieve afname. Dit betekent dat de aaltjesaantallen sterker dalen dan onder zwarte braak. Het betreffende gewas bestrijdt de aaltjessoort door het te lokken zonder het te voeden. Bekende voorbeelden hiervan zijn, uitgevoerd in zomerbraak, de inzet van een bladrammenasras met resistentie tegen het witte en gele bietencysteaaaltje, en Tagetes welke het wortellesieaaltje (*Pratylenchus penetrans*) zeer goed aanpakt. 'R' staat voor verschillen in rassen. Deze kunnen zowel vatbaar als resistent zijn.

Kies de juiste vruchtopvolging

De keuze is afhankelijk van het soort aaltje waar uw gewas problemen mee heeft.

Een voorbeeld

U heeft gele bietencysteaaaltjes gevonden. Uw bouwplan bestaat uit:

2003: suikerbieten – 2004: aardappelen – 2005: zomertarwe – 2006: zomerkoolzaad – 2007: suikerbieten

In het onderstaande schema ziet u de gevolgen voor de vermeerdering en schade:

Grondsoort	Heterodera betae Gele bietencysteaaaltje
	Z D
Suikerbiet	••••
Aardappel	-
Zomertarwe	-
Zomerkoolzaad	••
Suikerbiet	••••

Hieruit blijkt dat zomerkoolzaad **geen** goede voorvrucht is van suikerbieten. Overweeg in dit geval om zomerkoolzaad niet meer te telen of het te ruilen met zomertarwe.

Volg de nieuwe ontwikkelingen

Het onderzoek naar aaltjes levert steeds nieuwe informatie op. Kijk daarvoor regelmatig naar het aaltjesprogramma op www.kennisakker.nl onder Advies. Hier vindt u steeds de actuele stand van zaken.

Colofon © 2006, Actieplan Aaltjesbeheersing

Dit aaltjesschema is een uitgave van het Actieplan Aaltjesbeheersing en is mede tot stand gekomen met subsidie van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Europese Unie.

Redactie: PPO-agv, HLB en DLV Plant BV

Het actieplan is een initiatief van het Hoofdproductschap Akkerbouw en LTO Nederland.

Informatie over het Actieplan Aaltjesbeheersing:

Arjan Kuijstermans, postbus 29739, 2501 LS Den Haag

Telefoon: 070 370 84 26, fax: 070 370 83 13

E-mail: aaltjesbeheersing@hpa.agro.nl Internet: www.kennisakker.nl

Dit aaltjesschema is met de uiterste zorg samengesteld op basis van de meest actuele en betrouwbare informatie. HPA, PPO, HLB en DLV Plant aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid voor de gevolgen die kunnen ontstaan bij gebruik van deze informatie.